| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Bratislava V |
| Spisová značka: | 10C/113/2016 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 1516217962 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 04. 02. 2019 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Alena Purgat Martinusová |
| ECLI: | ECLI:SK:OSBA5:2019:1516217962.7 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V pred sudkyňou JUDr. Alenou Purgat Martinusovou, v právnej veci žalobcu: V.. I.. I. Y., nar. XX.XX.XXXX, Y. XXXX/X, H. H., zastúpený: Mgr. Peter Kupka, advokát, Hlavná 23, Trnava, proti žalovanému: News and Media Holding a. s., so sídlom Einsteinova 25, Bratislava, IČO: 47 256 281, zastúpený: AK Škubla & partneri s.r.o. so sídlom Einsteinova 25, Bratislava, o ochranu osobnosti, takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaný j e p o v i n n ý na vlastné náklady sa ospravedlniť žalobcovi uverejnením ospravedlnenia v týždenníku PLUS 7 DNÍ rovnakým typom a veľkosťou písma ako mal článok uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ dňa XX.XX.XXXX v čísle XX v článku na stranách 14-15, ktorého autormi sú V. H. a Y. H. s titulkom:
„Najmä za seba“ (ďalej len „Článok“) vrátane titulku „Ospravedlnenie“ s rovnakým typom a veľkosťou písma ako bol titulok Článku, na úvodnej strane v znení: „News and Media Holding a. s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 47 256 281, spoločnosť zapísaná v OR SR BA I: Oddiel: Sa, Vložka: 6074/B, sa ospravedlňuje V.. I.. I. Y. za neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti spôsobený uverejnením článku dňa XX.XX.XXXX v čísle XX týždenníka PLUS 7 DNÍ na stranách XX-XX s titulkom „Najmä za seba“, v ktorom bolo uvedené:

„ Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“,
a
„Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách.“, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.12.2016 sa žalobca domáhal uverejnenia ospravedlnenia v týždenníku PLUS 7 DNÍ rovnakým typom a veľkosťou písma ako mal článok uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ dňa XX.XX.XXXX v čísle XX v článku na stranách XX-XX, ktorého autormi sú V. H. a Y. H. s titulkom: „Najmä za seba“ (ďalej len „Článok“) vrátane titulku „Ospravedlnenie“ s rovnakým typom a veľkosťou písma ako bol titulok Článku, na úvodnej strane v znení: „News and Media Holding a.s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 47 256 281, spoločnosť zapísaná v OR SR BA I: Oddiel: Sa, Vložka: 6074/B, sa ospravedlňuje V.. I.. I. Y. za neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti spôsobený uverejnením článku dňa XX.XX.XXXX v čísle XX týždenníka PLUS 7 DNÍ na stranách XX-XX s titulkom „Najmä za seba“, v ktorom bol nepravdivo V.. I.. I. Y. označený za kupcu nehnuteľnosti - rodinného domu zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, v okrese H. H., v obci H. H.,

v katastrálnom území Y. so súpisným číslom XXXX (postavenom na parcele č. XXX/X).“, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň žiadal určiť, že žalovaný je povinný na vlastné náklady sa ospravedlniť žalobcovi uverejnením ospravedlnenia v týždenníku PLUS 7 DNÍ rovnakým typom a veľkosťou písma ako mal článok uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ dňa XX.XX.XXXX v čísle XX v článku na stranách XX-XX, ktorého autormi sú V. H. a Y. H. s titulkom: „Najmä za seba“ (ďalej len „Článok“) vrátane titulku „Ospravedlnenie“ s rovnakým typom a veľkosťou písma ako bol titulok Článku, na úvodnej strane v znení: „News and Media Holding a.s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 47 256 281, spoločnosť zapísaná v OR SR BA I: Oddiel: Sa, Vložka: 6074/B, sa ospravedlňuje V.. I.. I. Y. za neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti spôsobený uverejnením článku dňa XX.XX.XXXX v čísle XX týždenníka PLUS 7 DNÍ na stranách XX-XX s titulkom „Najmä za seba“, v ktorom bol nepravdivo V.. I.. I. Y. označený za vodcu neonacistov.“, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň si uplatňoval náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia.

2. Podaním doručeným súdu dňa 08.08.2018 elektronicky žalobca doručil súdu návrh na zmenu žaloby. V uvedenom podaní žalobca popisuje skutkový stav a okolnosti prípadu a vzhľadom k vyjadreniu protistrany v predmetnom konaní za účelom precizovania textu petitu žaloby sa žalobca domáhal zmeny žaloby v nasledovnom znení:

I. Žalovaný je povinný na vlastné náklady sa ospravedlniť žalobcovi uverejnením ospravedlnenia v týždenníku PLUS 7 DNÍ rovnakým typom a veľkosťou písma ako mal článok uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ dňa XX.XX.XXXX v čísle XX v článku na stranách XX-XX, ktorého autormi sú V. H. a Y. H. s titulkom:
„Najmä za seba“ (ďalej len „Článok“) vrátane titulku „Ospravedlnenie“ s rovnakým typom a veľkosťou písma ako bol titulok Článku, na úvodnej strane v znení: „News and Media Holding a.s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 47 256 281, spoločnosť zapísaná v OR SR BA I: Oddiel: Sa, Vložka: 6074/B, sa ospravedlňuje V.. I.. I. Y. za neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti spôsobený uverejnením článku dňa XX.XX.XXXX v čísle XX týždenníka PLUS 7 DNÍ na stranách XX-XX s titulkom „Najmä za seba“, v ktorom bolo uvedené:

„Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike. Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“,
a
„Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách.“, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný na vlastné náklady sa ospravedlniť žalobcovi uverejnením ospravedlnenia v týždenníku PLUS 7 DNÍ rovnakým typom a veľkosťou písma ako mal článok uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ dňa XX.XX.XXXX v čísle XX v článku na stranách XX-XX, ktorého autormi sú V. H. a Y. H. s titulkom:
„Najmä za seba“ (ďalej len „Článok“) vrátane titulku „Ospravedlnenie“ s rovnakým typom a veľkosťou písma ako bol titulok Článku, na úvodnej strane v znení: „News and Media Holding a.s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 47 256 281, spoločnosť zapísaná v OR SR BA I: Oddiel : Sa, Vložka: 6074/B, sa ospravedlňuje V.. I.. I. Y. za neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti spôsobený uverejnením článku dňa XX.XX.XXXX v čísle XX týždenníka PLUS 7 DNÍ na stranách 14-15 s titulkom „Najmä za seba“, v ktorom bolo uvedené:

„Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike.“, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.“

3. Súd uznesením zo dna 27.8.2018 pripustil zmenu petitu žaloby v požadovanom znení.

4. Žalobca žalobu zdôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX bol v čísle XX, ročník 2016 týždenníka PLUS 7 DNÍ bol na strane č. XX-XX uverejnený článok s titulkom „Najmä za seba“ autorov V. H. a Y. H. zaoberajúci sa výlučne osobou žalobcu, ktorého nosnou myšlienkou je zavádzajúce a nepravdivé tvrdenie o tom, že kúpil rodinný dom zo straníckych peňazí. Poukázal na perex článku s textom:

„Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike. Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“ a na citáciu z článku na str.XX: „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze, ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách“. Žalobca uviedol, že v kontexte celého článku bolo nepravdivo ako fakt uvedené a to bez akýchkoľvek dôkazov, že kúpil rodinný dom zo straníckych peňazí. Uviedol, že označenie žalobcu za kupcu predmetnej nehnuteľnosti Rodinného domu zapísaného na LV č. XXXX katastrálne územie Y., okres H. H. nemá žiaden faktický podklad, pričom nepravdivosť tvrdenia je overiteľná a vyplýva z ľahko dostupného zdroja informácií - Katastra nehnuteľností. Napriek tomu, že v článku sa nachádza na strane č. 14 v ľavom hornom rohu výsek s najvyššou pravdepodobnosťou z vyššie uvedeného listu vlastníctva č. XXXX, kde je ako vlastník nehnuteľnosti zapísaná strana Y. - Ľudová strana Naše Slovensko, autori žalovaného článku účelovo uvádzajú, že kupcom nehnuteľnosti je niekto iný a to žalobca. Žalobca v žalobe uvádza, že ako osoba verejne činná pociťuje uverejnením predmetného článku ujmu na cti, dôstojnosti a vážnosti, pretože nepravdivé označenie jeho osoby ako za osobu kupcu, ktorá použila stranícke peniaze na kúpu rodinného domu pre seba je hanlivé a dehonestujúce. Uviedol, že v spoločnosti je nepochybne neakceptovateľné, aby predseda politickej strany používal peňažné prostriedky politickej strany na kúpu nehnuteľnosti pre seba. Zdôraznil, že článok bol uverejnený prostredníctvom tlače, spoločenského týždenníka PLUS 7 dní, ktorý s poukazom na štatistiku čítanosti, má široký vplyv na verejnosť so značným ohlasom, oslovuje množstvo ľudí a predmetný článok bez akýchkoľvek pochybností napadaným tvrdením znížil dôstojnosť, česť a vážnosť žalobcu vo vzťahu k obyvateľom Slovenska. Nepravdivé označenie žalobcu ako vlastníka rodinného domu kúpeného zo straníckych peňazí bolo objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na cti. K úspešnému uplatneniu práva na ochranu osobnosti stačí zistenie, že zásah bol spôsobilý objektívne narušiť alebo ohroziť práva chránené ust. § 11 Občianskeho zákonníka ( ďalej OZ).

5. Žalobca uviedol, že po uverejnení článku bola jeho rodina, ako aj blízke okolie spolupracovníci, spolustraníci vystavení najmä otázkam týkajúcim sa pravdivosti podanej informácie o tom, že mal kúpiť pre seba za stranícke peniaze rodinný dom. Uviedol, že i voliči alebo ľudia prítomní na zhromaždeniach strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko sa v prvom rade zaujímali o túto záležitosť.

6. Žalobca zároveň žiadal zaviazať žalovaného k ospravedlneniu za neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho osobnosti spôsobený uverejnením článku dňa XX.XX.XXXX v čísle XX týždenníka PLUS 7 DNÍ na stranách XX-XX s titulkom „Najmä za seba“, v ktorom bolo uvedené:
„Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike.“

7. Označenie žalobcu za Vodcu slovenských neonacistov považoval žalobca za hanlivé, urážlivé. Poukázal na to, že neonacizmus je spoločnosťou odsudzovaný. V čase, keď napádaný článok vyšiel pôsobil žalobca ako predseda Banskobystrického samosprávneho kraja, bol a je poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, predsedom politickej strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko, pričom takéto nepravdivé informovanie čitateľov je spôsobilé privodiť mu stratu popularity a dôvery u voličov. Uverejnením predmetného článku žalovaný sledoval vyvolanie senzácie motivované evidentne len snahou o zvýšenie predajnosti. Aj v tejto časti žaloby žalobca zdôraznil, že označenie žalobcu za Vodcu slovenských neonacistov je spôsobilé objektívne narušiť alebo ohroziť práva chránené ust. § 11 Občianskeho zákonníka a spôsobiť mu ujmu na cti a nie je rozhodujúce či skutočne došlo k ujme, postačuje objektívna spôsobilosť príslušného konania spôsobiť takú ujmu.

8. Žalovaný svojím vyjadrením k žalobe zo dňa 31.03.2017, nároky uplatňované žalobcom neuznal a to ani čiastočne a žiadal súd, aby žalobu v plnom rozsahu zamietol a zaviazal žalobcu náhradou trov konania žalovanému. Podľa žalovaného sú všetky tvrdenia uverejnené v článku pravdivé. Všetky hodnotiace úsudky majú vecný základ. Pokiaľ ide o postavenie žalobcu v spoločnosti, je žalobca podľa názoru žalovaného osobou verejného záujmu, osobou verejne známou zo svojho pôsobenia v oblasti politiky. Článok má spravodajský charakter a informuje verejnosť o tak závažných okolnostiach verejného a celospoločenského záujmu akými nesporne je aj nakladanie s finančnými prostriedkami politickej strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko. Uviedol, že článok sa venoval legitímnej otázke podozrenia z možného zneužitia peňazí politickej strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko na nákup rodinného domu určeného pre súkromné účely žalobcu, ako predsedu politickej strany. Poukázal na to, že predmetnej kauze sa venovali takmer všetky spravodajské médiá na Slovensku. Podľa žalovaného

je osoba žalobcu osobou absolútneho verejného záujmu a je povinný akceptovať väčšiu mieru verejnej kritiky, ako iní občania.
Žalovaný k napádaným výrokom: a/ je vlastníkom rodinného domu kúpeného za stranícke peniaze a b/ je vodcom slovenských neonacistov, má za to, že nejde o nepravdivé skutkové tvrdenia, ale o hodnotiace úsudky autorov článku. Pokiaľ žalobca napáda žalobou Text titulku článku "Najmä za seba" a podtitulok článku: "Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike. Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom" žalovaný poukazuje na konštantnú judikatúru, podľa ktorej titulky článku majú špecifickú úlohu, ktorou je úloha upútať čitateľa aby si článok prečítal. Vychádzajúc z tejto funkcie titulku, možno podľa záverov Nálezu Ústavného súdu SR z 18.9.2012 II. ÚS 340/09-63 z hľadiska ochrany práva na súkromie dotknutých osôb vo všeobecnosti akceptovať a tolerovať, že sa v titulku objavujú expresívnejšie, provokujúcejšie či zveličujúcejšie vyjadrovacie prostriedky. Samotný titulok treba posudzovať vo väzbe s celkovým obsahom článku. Poukázal na to, že čitatelia mali v článku na str. 15 jednoznačne vysvetlené, že predmetný dom je vo vlastníctve strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko a nie vo vlastníctve žalobcu. Okrem toho na str. XX článku žalovaný uverejnil aj časť výpisu z listu vlastníctva, kde je ako vlastník nehnuteľnosti uvedená politická strana Y. - Ľudová strana Naše Slovensko. Podľa žalovaného autor článku vyjadruje svoj názor ohľadom nákupu rodinného domu politickou stranou Y. - Ľudová strana Naše Slovensko (ďalej Y. - ĽSNS). Žalovaný uvádza, že politická strana doteraz nepreukázala, žeby sporný dom využívala na stranícke účely a nie na účely bývania žalobcu.

9. V časti napádaného výroku, v ktorom článok žalobcu označuje za vodcu slovenských neonacistov žalovaný opätovne poukazuje na funkciu titulku článku a na oficiálnu stránku portálu wikipédia, kde je okrem iného uvedené, že je žalobca označovaný za extrémistu, hoci za extrémistické činy nebol nikdy právoplatne odsúdený. Žalovaný poukazoval v pripojenej rešerši médií na to, že žalobca bol už v minulosti v rôznych médiách aj svetových označený za neonacistu. Uviedol, že za neonacistu označil žalobcu aj prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. Žalovaný uviedol, že nemôže niesť zodpovednosť za označenie žalobcu za vodcu slovenských neonacistov, nakoľko išlo o šírenie informácií poskytnutých vrcholnými predstaviteľmi slovenskej aj zahraničnej politickej scény.

10. Predmetom konania je žaloba na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a § 13 OZ.

11. Občiansky zákonník v ustanoveniach § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ?. Ak by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ?. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ?.

12. Neoprávneným zásahom môže byť len také konanie, ktoré sa svojim obsahom, formou a cieľom dotýka práv chránených ustanovením § 11 a nasl. OZ a je objektívne spôsobilé tieto chránené práva narušiť alebo ohroziť. Zásah môže byť urobený ústne, písomne alebo aj inak, ak sa z tohto iného spôsobu dá odvodiť jeho zmysel a význam.

13. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

14. Podľa § 13 ods. 1, 2 fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom - ktorom konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný).

16. Žalobca je povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré jeho právo navodzujú a na žalovanom je, aby tvrdil a preukázal okolnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú. Pokiaľ teda ide o nároky v oblasti ochrany osobnosti, povinnosť preukázať existenciu zásahu, teda že k určitému konaniu, ktoré je zásahom do osobnosti, došlo, zaťažuje v konaní žalobcu. Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či zásah do osobnosti bol oprávnený alebo nie, zaťažuje dôkazné bremeno v tejto časti žalovaného.

17. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak aj to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Obidve náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, ktorého obsahom je právo domáhať sa ochrany podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka a povinnosť súdom uložené sankcie znášať. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom. Neoprávneným zásahom je v zásade každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje práva chránené ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bez významu je skutočnosť, či pôvodca zásahu si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo či išlo iba o nedbalé preberanie poznatkov a ich rozširovanie. Neoprávneným zásahom môže byť aj pravdivé tvrdenie, ktoré sa dotýka intímnej sféry života občana, pretože táto je rovnako chránená ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Možno uzavrieť, že pokiaľ pôjde o zásah spočívajúci na skutkových tvrdeniach týkajúcich sa iných okolností mimo intímnu sféru života občana, potom právo na ochranu osobnosti nebude úspešne uplatnené, ak sa v konaní preukáže, že tvrdenia sú pravdivé.

18. Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava 1 oddiel Sa, vl. č. 6074/B žalovaného súd zistil, že s účinnosťou od 01.09.2015 je žalovaný právnym nástupcom, v dôsledku zlúčenia pôvodne žalovanej spoločnosti: SPOLOČNOSŤ 7 PLUS, a.s., IČO: 31 347 291, vymazanej z obchodného registra Okresného súdu Bratislava 1, odd. Sa vložka 5980/B dňom 01.09.2015.

19. Súd vykonal na pojednávaní dokazovanie výsluchom žalobcu, vypočutím právneho zástupcu žalobcu, výsluchmi svedkov: N. I., I.. M. Š., Y. W., listinnými dôkazmi založenými žalobcom do spisu spolu so žalobou predovšetkým: Výpisom z LV č. XXXX Katastra nehnuteľností, okres H. H.a, Článkom autorov Y. H. a V. H. uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ dňa XX.XX.XXXX v čísle XX, vrátane celého časopisu, Čestným vyhlásením matky žalobcu V.. J. Y., Ohlásením stavebných úprav garáže a skladov s príslušnou projektovou dokumentáciou, prostriedkami procesnej obrany žalovaného: výsluchmi svedkov: Y. H., V. H.ka, vypočutím právneho zástupcu žalovaného, rešeršom médií z obdobia od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX (č.l. 190-231) a zistil tento skutkový stav:

20. V spoločenskom týždenníku PLUS 7 DNÍ, ktorého vydavateľom je žalovaný, v článku uverejnenom v čísle XX, ročník XXXX, zo dňa XX.XX.XXXX na str. XX-XX - „Najmä za seba“ s podtitulkom „Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike. Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“. Žalobca žiada žalovaného zaviazať k ospravedlneniu jednak za nepravdivé tvrdenie uvedené v podtitulku ako i za nepravdivé tvrdenie v prvom odseku napádaného článku: „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách.“

21. Žalobca vypovedal, že si spomína na udalosť, kedy s ním dvaja muži chceli robiť rozhovor pred predmetným rodinným domom, nevedel, že sú z médií a na ich otázky im povedal, že dom nekúpil a že bude sídlom strany. Uviedol, že obsah článku je čistým klamstvom, nakoľko rodinný dom on nekúpil, nebýva v ňom ani on ani jeho rodina. Predmetný dom bol kúpený ako sídlo politickej strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko, pričom obsah článku vo viacerých častiach zámerne uvádza texty navodzujúce čitateľa k tomu, že dom je vo vlastníctve žalobcu napr.: I. Y. obýva dom, ...zastihli sme ho priamo

v jeho novom obydlí,....Žalobca považoval predmetný článok za ohováranie, uvádzanie klamstiev za účelom vyvolania senzácie v úmysle poškodiť jeho osobu. Žalobca vypovedal, že asi 5 mesiacov hľadali nehnuteľnosť pre sídlo strany, ktoré by bolo vhodné. Nemá záujem v predmetnom rodinnom dome bývať, zdržuje sa tu pracovne na pracovných rokovaniach, zasadnutiach strany. Uviedol, že po vyjdení článku pociťoval negatívne reakcie zo strany sympatizantov strany, voličov, pretože na verejných stretnutiach s občanmi, mítingoch v prvom rade dominovala otázka kto a za aké peniaze kúpil predmetný rodinný dom. Uviedol tiež, že nielen on ale i jeho matka, najbližší spolupracovníci ťažko niesli obvinenie, že on kúpil rodinný dom zo straníckych peňazí pre seba. Rovnako jeho označenie za vodcu neonacistov malo dopad i na jeho rodinu, voličov, pretože nikdy neonacistom nebol. Uviedol, že do politiky vstúpil preto, lebo ho voliči zvolili za predsedu Banskobystrického kraja. Tému kúpy rodinného domu považoval žalobca za kampaň voči jeho osobe s cieľom, aby neobhájil post predsedu banskobystrického kraja.

22. Svedok I.. M. G. (č.l. 480-481), tajomník politickej strany Y. - ĽSNS vypovedal, že nehnuteľnosť uvádzaná v predmetnom článku je oficiálnym sídlom politickej strany Y. - ĽSNS, je jej výlučným vlastníctvom, je prispôsobená fungovaniu a pracovným a straníckym potrebám strany. Potvrdil, že žalobca nikdy v sídle strany nebýval, ani tam nikdy neprespal. Pokiaľ tam prišiel žalobca so svojou rodinou, rovnako tam bol aj on so svojou rodinou. Uviedol, že žalobca býva so svojou rodinou v byte v G.. Svedok uviedol, že autori článku vykreslili žalobcu za zbohatlíka, ktorý stranícke peniaze využil pre seba a súkromné bývanie, čo považuje svedok za nepravdivé tvrdenie. Svedok potvrdil, že sám bol prítomný na mítingoch a stretnutiach s občanmi, na ktorých sa mnohí pýtali na okolnosti týkajúce sa kúpy rodinného domu a pravdivosť v článku uvádzaných tvrdení. Svedok uviedol, že žalobca nikdy nebol neonacistom a ako tajomníkovi strany je mu známe, že pokiaľ by politická strana Y. - ĽSNS a jej predseda bol neonacistom, nikdy by ako politická strana zaregistrovaná nebola. Uviedol, že autori článku ho ako tajomníka strany nikdy neoslovili so žiadosťou o informácie ohľadne financií a kúpy rodinného domu, ktorý je sídlom strany ani nepožiadali o podklady týkajúce sa kúpnej zmluvy o kúpe predmetnej nehnuteľnosti. Predpokladal, že sa pýtali niektorého člena strany. Svedok tiež uviedol, že žalobca po publikovaní článku bol nahnevaný a cítil sa ním dotknutý pre nepravdivé tvrdenia o tom, že si kúpil za stranícke peniaze dom a aj pre označenie, že je vodcom slovenských neonacistov.

23. Svedkyňa Y. W. vypovedala (č.l. 481-482), že je klamstvom informácia v článku, že žalobca si za stranícke peniaze kúpil predmetný dom. Uviedla, že žalobcu pozná 10 rokov a určite by si nikdy takýto dom nekúpil. Uviedla, že politické strany majú svoje sídla a nevie prečo by ich politická strana nemohla mať sídlo v rodinnom dome. Vypovedala, že žalobca bol po publikovaní tohto článku značne podráždený nevedel sa brániť voči útokom okolia, ľudí z vlastných štruktúr alebo aj cudzích ľudí, pretože všetci chceli vedieť, či je pravdou to, čo sa píše v článku, vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti. Uviedla, že na rokovaniach vo veci kandidatúry žalobcu na post predsedu VÚC bola viac témou obsah napádaného článku ako voľby do VÚC. Svedkyňa vypovedala, že žalobca na rôznych stretnutiach s voličmi ako aj s členmi strany vysvetľoval, že nehnuteľnosť bola kúpená za stranícke peniaze a bude slúžiť ako sídlo strany. Vypovedala o slovných útokoch voči žalobcovi, ktorými ho ľudia označovali za človeka, ktorý kradne, mnohí zvažovali ďalšiu spoluprácu s ním, pričom išlo aj o ľudí, ktorí s ním už spolupracovali a takéto útoky sa žalobcu veľmi dotkli. Žalobca bol v dôsledku publikovania článku podráždený, nahnevaný, čo bolo odrazom jeho správania sa voči spolupracovníkom. Nakoľko viackrát bola osobne v sídle strany, uviedla, že rozhodne to nie je nehnuteľnosť vhodná na bývanie, dolu je v nej veľká konferenčná miestnosť, v horných priestoroch sú tlačiarenské stroje.

24. Svedkyňa V.. J. Y., matka žalobcu vo svojom písomnom Čestnom vyhlásení uviedla, že obsah predmetného článku sa jej veľmi dotkol, pretože autori v ňom išli až na samé dno, keď sa snažili čitateľom nahovoriť, že žalobca za stranícke peniaze nekúpil dom pre stranu, pre ktorú doslova žije, ale pre seba a svoju rodinu. Uviedla, že po publikovaní predmetného článku ju doslova „bombardovali“ známe a aj susedia sa pýtali, či je pravdou, že si jej syn - žalobca kúpil pre seba rodinný dom za peniaze štátu a ťažko im vysvetľovala, že to nie je pravda. Uviedla, že tento článok mal dopad aj na rodinných príslušníkov, keď na rodinnej oslave si robili posmešky na adresu žalobcu typu: “ako sa býva I. v N.?“ alebo „či už sa tam nasťahovali?“ Uviedla, že napriek tomu, že v minulosti iné médiá hanili kvôli žalobcovi ich rodinu, tento článok sa jej najviac dotkol, pretože žalobca bol označený za vodcu neonacistov, ktorým nie je a nikdy nebol a článok sa snažil opísať žalobcu za takého istého bezcharakterného politika, ktorému ide len o peniaze a majetky, akých je na Slovensku veľká väčšina.

25. Svedok V. H. autor článku vypovedal, že pri jeho tvorbe vychádzal z podkladov uvedených v Katastri nehnuteľností a z výpovedí susedov. Ako prvé mal k dispozícii List vlastníctva (LV) a potom šiel do N. zisťovať informácie ohľadne predmetnej nehnuteľnosti. Uviedol, že k otázke užívania nehnuteľnosti sa dotazoval na mieste priamo žalobcu, ktorý im nedal žiadnu relevantnú odpoveď. Svedok nevedel uviesť mená konkrétnych susedov, ktorí mu mali poskytnúť informáciu, že sa im žalobca predstavil ako nový sused a že ho tam vídajú denne. Potvrdil, že žalobca mu povedal, že tam bývať nebude ako i to, že susedia mu tvrdili, že sa prišiel so ženou pochváliť, že tam kúpil dom a, že tam bude bývať. Ako susedov, ktorých sa na nehnuteľnosť a jej užívanie pýtal, svedok označil susedov „cez plot“ a tých, ktorí išli okolo, boli to ľudia z Banskej Bystrice. Rodinný dom označil za nové obydlie žalobcu na základe výpovedí susedov, ktorým kládol otázku: „či vedia, kto tu býva?“ Pokiaľ ide o označenie žalobcu za vodcu Slovenských neonacistov svedok uviedol, že si nepamätá z akých zdrojov vychádzal, keď žalobcu tak označil, ale všeobecne podľa neho viac historikov uvádzalo, že je veľa znakov, gest a symbolov, ktoré naznačovali neonacizmus. Neonacistom podľa svedka je človek, ktorý sa oblieka ako v minulosti žalobca, ktorý nosil uniformu, používal symboly a že členovia jeho strany majú vytetovaný hákový kríž na tele. Za slovenských neonacistov mal na mysli svedok členov politickej strany Y. - ĽSNS. Svedok vypovedal, že podnetom k napísaniu článku bola informácia o nadobudnutí nehnuteľnosti a zdroj tejto informácie neuviedol. K dispozícii nemal žiadne dokumenty preukazujúce pravdivosť alebo nepravdivosť tvrdenia v článku, že rodinný dom kúpil si žalobca zo straníckych peňazí a vypovedal, že žalobca mu na otázku, či dom kúpil zo straníckych peňazí odpovedal vyhýbavo, a to tak, že povedal, že financovanie strany má na starosti niekto iný.

26. Svedok Y. H. I.. uviedol, že zdroje z ktorých vychádzal pri tvorbe článku nezverejňuje a prvým impulzom na napísanie článku bola informácia, že v obci N. sa nachádza rodinný dom, ktorý navštevuje žalobca a ktorý má jeho strana zapísaný na Liste vlastníctva. Potvrdil, že pred napísaním článku mal vedomosť a k dispozícii LV o vlastníctve predmetnej nehnuteľnosti a priamo na mieste kde stojí nehnuteľnosť si chcel overiť všetko o nehnuteľnosti, názory susedov, obyvateľov obce a článkom chceli poukázať na to, ako sú využívané peniaze štátu, ktoré táto strana dostala, chceli ukázať širokej verejnosti okolnosti nadobudnutia nehnuteľnosti, kto ju využíva a ako je narábané s peniazmi poplatníkov. Na otázku prečo v článku označili žalobcu za kupcu nehnuteľnosti, keď na LV je ako vlastník zapísaná politická strana Y. - ĽSNS svedok uviedol, že je pravdou, že ho žalobca kúpil, pretože žalobca je predsedom spomínanej politickej strany. Uviedol, že sa pýtali susedov aj svojich informátorov, ktorí im povedali, že žalobca do rodinného domu chodí dennodenne aj s rodinou a preto usúdil, že ho užíva a napísal o ňom, že si svoje osobné blaho začal zveľaďovať ako prvé. V časti článku, v ktorom označil svedok ako spoluautor článku, žalobcu za vodcu slovenských neonacistov uviedol, že na Slovensku niet pochýb, že ním žalobca je, pretože každý normálny človek si uvedomuje, že žalobca je vodca slovenských neonacistov. Svedok vypovedal, že ak človek, ktorý velebí vojnového zločinca Dr. Tisa, odmieta oľutovať milióny vyvraždených ľudí, haní Slovenské národné povstanie, má prejavy a rovnošaty vojnových zločincov a prejavy xenofóbie je neonacistom. Na otázku akým spôsobom v článku umožnili autori čitateľovi utvoriť si vlastný úsudok uviedol, že tým, že ho uverejnili.

27. Svedok N. I. poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, podpredseda politickej strany Y. - ĽSNS uviedol, že v čase, keď bol publikovaný článok bol aj tajomníkom žalobcu ako predsedu Banskobystrického kraja. Uviedol, že článok považuje za hanlivý a za klamstvo nielen v časti týkajúcej sa nehnuteľnosti ale aj v časti, kde článok označuje žalobcu za vodcu slovenských neonacistov. Potvrdil, že žalobca ani jeho rodina neužíva dom, nebýva tam, je v ňom zasadacia miestnosť, predmetný dom je absolútne prispôsobený straníckym potrebám. Uviedol, že článok sa žalobcu veľmi dotkol, bol podráždený, pretože namiesto toho aby sa venoval svojej práci, musel vysvetľovať a odpovedať na otázky týkajúce sa predmetného článku. Uviedol, že je blízkym spolupracovníkom žalobcu a vie, že po publikovaní článku zopár členov strany odišlo, pretože nechceli byť spájaní s neonacizmom a obsah tohto článku žalobcovi v politike určite nepomohol. Uviedol, že po publikovaní článku sa zdvihla vlna nenávistných komentárov a príspevkoch na sociálnych sieťach voči žalobcovi. Článok mal podľa svedka dopad i na voličskú, členskú základňu pretože museli vysvetľovať a odpovedať na nezmysly v článku uvádzané. Svedok vypovedal, že výroky v článku mali dopad na česť, dôstojnosť a vážnosť žalobcu, pretože človek, ktorý si roky buduje meno, získa v spoločnosti isté postavenie ťažko potom vysvetľuje ľuďom, že obvinenia v článku sú nepravdivé.

28. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný uverejnil V spoločenskom týždenníku PLUS 7 DNÍ, ktorého vydavateľom je žalovaný, v čísle XX, ročník XXXX, zo dňa XX.XX.XXXX na str.

XX-XX článok s titulkom - „Najmä za seba“ s podtitulkom „Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike. Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“. Žalobca žiada žalovaného zaviazať k ospravedlneniu jednak za nepravdivé tvrdenie uvedené v podtitulku ako i za nepravdivé tvrdenie v prvom odseku napádaného článku: „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách.“

29. Súd musel posúdiť či zásah týmto Článkom do osobnostných práv žalobcu bol primeraný a či zodpovedal zásade proporcionality. Žalovaný je v danom prípade „nositeľom“ slobody prejavu, a preto sa na neho vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná masmédiám. Poslaním tlače je šíriť informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom zároveň je nespochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať.

30. Žalobca nebol v parlamentných voľbách prijímateľom finančných prostriedkov od štátu ale politická strana Y. - ĽSNS, ktorej je predsedom a s tým súvisiace rozoberanie niektorých otázok verejného záujmu súvisiacich priamo s politickou činnosťou je potrebné považovať za legitímnu realizáciu slobody prejavu, ktorú je žalobca povinný strpieť vo verejnom záujme spoločnosti. Informácie o použití finančných prostriedkov poskytovaných štátom prispievajú k diskusii o problémoch vo verejnom záujme spoločnosti. Článok mal spravodajský charakter, bol uverejnený v mienkotvornom týždenníku s celoštátnou pôsobnosťou a vo vysokom náklade.

31. Podľa § 5 zákona č. 167/2008 Z.z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) - (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, za obsah periodickej tlače zodpovedá vydavateľ periodickej tlače a za obsah agentúrneho spravodajstva zodpovedá tlačová agentúra. (2) Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra nezodpovedajú za a) obsah informácie, ktorú poskytol ústavný činiteľ, orgán verejnej moci, rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zriadená orgánom verejnej moci alebo právnická osoba zriadená zákonom, ak je táto informácia uverejnená v periodickej tlači alebo v agentúrnom spravodajstve v pôvodnom znení a jej spracovaním pre uverejnenie sa nezmenil jej pôvodný obsah, b) obsah uverejneného oznámenia v naliehavom verejnom záujme. (3) Vydavateľ periodickej tlače nezodpovedá za pravdivosť informácie zverejnenej v oprave, odpovedi, dodatočnom oznámení, inzercii a za klamlivú reklamu alebo porovnávaciu reklamu; to sa nevzťahuje na inzerciu, ktorou vydavateľ periodickej tlače propaguje svoju osobu, aktivity, služby alebo produkty. (4) Právo na opravu, právo na odpoveď a právo na dodatočné oznámenie nie sú odsekmi 2 a 3 dotknuté.

32. V zmysle ust. § 11, § 13 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ) a čl. 10 Listiny základných práv a slobôd sa pod zásahom do práva na ochranu osobnosti rozumie určité chovanie, či už aktívne alebo pasívne. Konkrétne chovanie sa potom posudzuje, či sa jedná o neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti a potom i následky takéhoto zásahu pre fyzickú osobu.

33. Problematiku ľudských práv v tomto smere upravuje aj najvyšší zákon štátu - Ústava SR č. 460/1992 Zb. v platnom znení v čl. 19 ods. 1, podľa ktorého každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (zhodne s čl. 10 ods. 1 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. - Listiny základných práv a slobôd). Ústava v čl. 7 ods. 5 zároveň zakotvuje, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

34. Neoprávneným zásahom môže byť len také konanie, ktoré sa svojim obsahom, formou a cieľom dotýka práv chránených ustanovením § 11 a nasl. OZ a je objektívne spôsobilé tieto chránené práva narušiť alebo ohroziť. Zásah môže byť urobený ústne, písomne alebo aj inak, ak sa z tohto iného spôsobu dá odvodiť jeho zmysel a význam.

35. Súd vo svojej aplikačnej praxi musí rozlišovať medzi skutkovými vyhláseniami a hodnotiacimi výrokmi. Kým existencia faktov môže byť preukázaná, pravdivosť hodnotiacich výrokov nepodlieha dokazovaniu. Požiadavku na preukázanie pravdivosti hodnotiaceho výroku nemožno splniť - takáto

požiadavka sama o sebe porušuje slobodu prejavu, ktorá tvorí základnú súčasť práva chráneného citovaným článkom 10 dohovoru.

36. Za určitých okolností však aj hodnotiaci výrok bez akejkoľvek skutkovej základne na jeho podporu môže byť prehnaný. Vo všeobecnosti sloboda prejavu musí byť posudzovaná vo svetle veci ako celku, vrátane obsahu dotknutého vyhlásenia a kontextu, v ktorom bolo toto vyhlásenie urobené, a tiež vrátane konkrétnych okolností, ktorých sa vec týka. Čím závažnejšia je kritika, tým je verejnosť viac dezinformovaná a dotknutá osoba poškodená, ak kritika nie je pravdivá. Rozhodujúca je skutočnosť, či výroky žalovaného v čase uverejnenia článku mali základ vo faktoch, či fakty boli pravdivé a týkali sa politickej činnosti žalobcu. Čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým väčšia je potom aj miera ochrany osobnosti.

37. Občiansky zákonník v ustanoveniach § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ). Ak by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ). Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ).

38. K vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení, alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a vzniknutou nemajetkovou ujmou na osobnostných právach fyzickej osoby. Nenaplnením ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Tak tomu môže byť napr. pri výkone ústavnými princípmi zaručenom práve kritiky. Kritika ako súčasť slobody prejavu a širokej a verejnej informovanosti je nepochybne dôležitým nástrojom demokracie v spoločnosti. Súčasne je treba zdôrazniť, že sloboda prejavu, vrátane práva prinášať kritiku, musí mať v demokratickej spoločnosti svoje hranice, kedy ich prekročenie pravidelne vedie k závažným nežiaducim ujmám na právach na ochranu osobnosti kritizovaných fyzických osôb. K neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby nedôjde výkonom práva kritiky jedine v prípade, že ide o kritiku právom prípustnú, resp. kritiku oprávnenú. Tá predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky a súčasne to, že takáto kritika je primeraná aj čo do obsahu, formy a miesta, t.j. že nevybočuje z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného a zároveň uznaného cieľa. O vecnú kritiku nejde predovšetkým tam, kde kritika vychádza z nepravdivých podkladov, a ktorá z týchto nepravdivých podkladov vyvodzuje vlastné hodnotiace úsudky. V takýchto prípadoch, pokiaľ je utvorený hodnotiaci úsudok znevažujúci, nie je možné už z tohto dôvodu považovať kritiku za prípustnú. Ak vybočí kritika z medzí jej prípustnosti, jedná sa o exces, ktorý predstavuje neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby so všetkými s tým spojenými následkami občianskoprávnej zodpovednosti osoby, ktorá sa takéhoto zásahu dopustila. Ak kritike v konkrétnom prípade chýba právna prípustnosť, nie je na mieste uprednostňovať právo na kritiku pred právom na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Navyše možno považovať za všeobecne známe, že uvádzanie nepodložených, resp. nepravdivých údajov o fyzickej osobe nie je možné stotožňovať s pojmom oprávnenej kritiky. Súčasne je nutné zdôrazniť, že pri hodnotení miery a dopadu predmetného zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby je treba vychádzať z objektívneho princípu, kedy by sa zásahom takto cítil dotknutý na cti a vážnosti každý, kto by sa nachádzal na mieste takejto osoby.

39. Sloboda vytvárania a prejavu názorov je nevyhnutnou podmienkou demokracie, jej kvality a miery. Právo kritiky je preto zakotvené napr. v čl. 17 Listiny základných práv a slobôd. Každá sloboda má však svoje medze tam, kde by jej prejav bol v rozpore s oprávnenými záujmami na slobodnom rozvoji všetkých ostatných. Preto i slobode prejavu názorov, vyjadrujúcich hodnotiace úsudky, musia byť vytýčené medze tak, aby neohrozovali slobodný rozvoj osobnosti iných ľudí (čl. 17 odst. 4 Listiny základných práv a slobôd). Hodnotiaci úsudok - kritika môže mať nielen pozitívny účinok, ale i efekt negatívny, prípadne vyúsťujúci do závažnej ujmy na osobnosti kritizovaného.

40. Ak má ísť o kritiku oprávnenú, musí byť vecná a konkrétna, súčasne primeraná čo do obsahu, formy a miesta. Prípustná kritika nie je oprávnená vybočovať z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného a spoločensky uznávaného účelu. Vecnosť kritiky vyžaduje, aby vychádzala z pravdivých podkladov ako premis pre hodnotiaci úsudok. Ak nie sú tieto podklady pre úsudok pravdivé a ak je hodnotiaci úsudok difamujúci, nemožno kritiku považovať za prípustnú. Hodnotiaci úsudok musí byť záverom, ktorý možno na základe uvedených skutočností logicky vyvodiť. Pritom však nestačí, aby kritika sama z pravdivých skutkových podkladov vychádzala. Ak nemá byť kritika neoprávneným zásahom do cti, resp. povesti kritizovaného, je súčasne nevyhnutné, aby podklady, na ktorých hodnotenie spočíva (pokiaľ nejde o skutočnosti notoricky známe), boli v rámci takejto evaluácie konkrétne uvedené, aby adresát hodnotového záveru mal možnosť takýto úsudok preskúmať a vytvoriť si vlastný názor a súčasne, aby bolo zamedzené prípadnému vzniku nesprávnych predstav o skutočnostiach, ktoré slúžili hodnotiteľovi za podklad. Za prípustné tak možno považovať len také hodnotenie, ktoré je konkrétne. Úsudok všeobecného rázu preto musí byť podmienený zodpovedajúcimi existujúcimi skutočnosťami. Rovnako preto aj všeobecné vyčítanie závadného chovania kritizovaného musí byť vždy podložené určitým chovaním posudzovanej osoby prejaveným navonok - v opačnom prípade by sa jednalo o kritiku neprípustnú. Pre difamačnú povahu určitého tvrdenia sa nevyžaduje, aby bolo v určitej spoločnosti chápané ako znevažujúce. Postačuje, pokiaľ takéto tvrdenie uvedený účinok môže mať aj len u určitej skupiny ľudí, ktorá tvorí „okolitý svet“ postihnutého. Či je určité tvrdenie difamujúce, je nutné posudzovať nielen podľa použitých výrazov a formulácii, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k tvrdeniam došlo.

41. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že predmetný článok ako celok mal spravodajský charakter, bol napísaný v dvoch vzájomne previazaných rovinách. Prvá úvodná sa týkala skutkového tvrdenia, že žalobca mal po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpiť rodinný dom a že žalobca „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách a druhá sa týkala označenia žalobcu za Vodcu slovenských neonacistov a činnosti strany.

42. Pokiaľ ide o žalobu týkajúcu sa ospravedlnenia žalovaného za skutkové tvrdenia: „Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike. Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“ a „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze, ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách“, súd zistil, že autori článku si poskytnuté informácie o tom, že žalobca v rodinnom dome skutočne býva a že ho kúpil zo straníckych peňazí neoverovali a napádané skutkové tvrdenia vyslovili na základe informácií údajne od susedov. Tému článku opreli o tvrdenia neurčitých svedkov susedov a okoloidúcich, ktorí im podali informáciu, že žalobca sa im predstavil ako sused.

43. Súd posúdil ako nepravdivé skutkové tvrdenia: „Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“ a „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze, ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách“ a z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú bez akéhokoľvek vecného základu na ich podporu. Súčasne bolo preukázané, že osoby, ktoré poskytli informácie autorom článku, nemožno považovať za osoby v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 167/2008 Z.z. a za napádané skutkové tvrdenia uverejnené v článku v plnom rozsahu zodpovedá vydavateľ. Rovnako je preukázané výpoveďami samotných autorov článku, že autori článku si informácie čo sa týkajú toho kto v skutočnosti financoval kúpu rodinného domu a za akým účelom si neoverovali a napriek tomu, že mali k dispozícii List vlastníctva č. XXXX, kde je ako vlastník nehnuteľnosti zapísaná strana Y. - Ľudová strana Naše Slovensko, uverejnili nepravdivú informáciu, že rodinný dom slúžiaci ako sídlo politickej strany Y.- ĽSNS, kúpil pre seba žalobca, čím sa dopustili minimálne hrubej nedbalosti. Obrana žalovaného, že v ľavom hornom rohu mali čitatelia možnosť zistiť, že vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti je politická strana Y. - ĽSNS je účelová, nakoľko zrejme ide o výňatok LV a oproti samotnému textu článku, fotografiám a jeho grafickej úpravy sa javí tento výňatok LV nepatrným a pre čitateľa nezaujímavým bez vypovedacej hodnoty, nakoľko nie je z výňatku LV zrejmé akej nehnuteľnosti sa týka ani či vôbec ide o výňatok z Listu vlastníctva.

44. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že uverejnený Článok bol spôsobilý zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu, t.j. k zníženiu jeho vážnosti, cti a dôstojnosti v

očiach verejnosti, pretože žalobca v rozpore so skutočnosťou bol označený za osobu, ktorá mala kúpiť predmetnú nehnuteľnosť pre seba a svoju rodinu zo štátnych finančných prostriedkov, ktoré politická strana, ktorej predsedom je žalobca získala v parlamentných voľbách. Na morálnu satisfakciu netreba skutočný zásah, stačí len, že ide o neoprávnený zásah objektívne spôsobilý zasiahnuť do práv žalobcu chránených zákonom, čo v danom prípade bolo preukázané. Podľa názoru súdu v žiadnom prípade vydaním tohto článku s takýmto obsahom nemohlo ísť o naplnenie práva na slobodu prejavu, resp. práva na informácie. Cieľom článku bolo evidentne zvýšiť záujem čitateľskej verejnosti o osobu žalobcu a jeho pôsobenie v politickej strane , ktorej je predsedom. Navyše článok vyvolal nenáležité emócie vo verejnosti, v rodine i medzi spolupracovníkmi žalobcu a voličmi a sympatizantami politickej strany, ako vyplynulo z výpovedí svedkov N. I., I.. M. G., Y. W..

45. Zo strany žalovaného ako pasívne legitimovanej strany v spore v zmysle Tlačového zákona, došlo týmto spôsobom k zneužitiu slobody prejavu slova a tlače. Samotný článok bolo potrebné hodnotiť v kontexte celého článku a zároveň v kontexte s právom na zákonom zaručenou slobodou prejavu, a nie vytrhnuto bez posúdenia konkrétnych okolností, ktorých sa článok týkal. Vydavateľ má občianskoprávnu zodpovednosť podľa § 13 OZ, pretože táto zodpovednosť je založená na prísnom objektívnom princípe. To znamená, že vzniká bez zreteľa na zavinenie žalovaného, nevyžaduje sa ani existencia úmyslu ani nedbanlivosť, a preto sa jej žalovaný nemôže zbaviť ani tým, že sa spoliehal na seriózność svojho zdroja. „Odsudzovanie a zavrhovanie konania alebo činnosti fyzickej osoby opierajúce sa o okolnosti, o ktorých je oznamovaný nepravdivý údaj, predstavuje spravidla citeľný neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na ochranu jej osobnosti, pričom tu ide o značnú intenzitu neoprávneného zásahu, ktorý bude mať obvykle nepriaznivé dôsledky pre takto postihnutú osobu čo do jej postavenia v rodine a spoločnosti“ (Rč 15/1996).

46. V danom prípade je pravdou, že článok bol o veci verejného záujmu, avšak nemožno odhliadnuť od spôsobu akým bola nepravdivá informácia týkajúca sa kúpy nehnuteľnosti čitateľovi podsunutá a popísaná a teda je možné konštatovať, že žalovanému išlo aj o záujem po senzácii, ba priam o zlý úmysel škandalizovať alebo ohovoriť žalobcu. V danom prípade zo strany žalovaného bolo jednoznačne preukázané prekročenie prípustného rámca spravodajskej licencie. Vzhľadom na skutočnosť, že autori článku si žiadne z uvádzaných informácii, týkajúcich financovania nehnuteľnosti neoverovali, napriek tomu, uviedli, že žalobca nehnuteľnosť kúpil pre seba a to z finančných prostriedkov štátu. Žalovaný si musel byť vedomý toho, že článok bude mať dopad nie len na súkromný ale aj pracovný a politický život žalobcu. Tu treba zdôrazniť, že zásah bol umocnený skutočnosťou, že verejnosť veľmi citlivo reaguje na prípady zneužívania verejných prostriedkov a výhod, bežný občan to vníma značne negatívne ako odsúdeniahodné. Článok neobsahuje v napádaných tvrdeniach hodnotiace úsudky ale skutkové tvrdenia majúce difamujúci charakter.

47. Súd pri rozhodovaní vychádzal najmä z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj ako „ESĽP“) vo veciach ochrany osobnosti. Podľa tejto judikatúry sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie. Uplatňuje sa nielen vo vzťahu k informáciám a myšlienkam, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa považujú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Vyžaduje si to pluralizmus, znášanlivosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o „demokratickej spoločnosti“. Sloboda politickej diskusie je jadrom koncepcie demokratickej spoločnosti. Tie isté princípy vyplývajú aj z Dohovoru. Keďže právo na slobodu prejavu a právo na ochranu osobnosti sú rovnako garantované Ústavou, ako aj Dohovorom, riešenie konfliktu medzi týmito právami vyžaduje, aby súd s prihliadnutím na okolnosti prípadu zvážil význam proti sebe stojacich záujmov, a to, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred druhým. Rozhodnutie súdu musí vychádzať zo zásady proporcionality a do práva na slobodu prejavu zasahovať, len ak je to nevyhnutné. Ústavný súd SR obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody a teda aj slobody prejavu, považuje za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby, a je primerané, t. j. je v súlade so zásadou proporcionality. Obmedzenie práva na slobodu prejavu v prípade jeho stretu s právom na ochranu osobnosti má vo všeobecnosti zákonný podklad v ust. § 11 a nasl. Občianskeho. zákonníka a sleduje aj legitímny cieľ, ktorým je ochrana osobnosti. Rozhodujúcou otázkou pre posúdenie jeho akceptovateľnosti v konkrétnom prípade je preto otázka jeho primeranosti, teda či obmedzenie práva na slobodu prejavu zodpovedá

zásade proporcionality. Na tento účel judikatúra ESĽP i Ústavného súdu SR využíva test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoril“, resp. uverejnil informáciu. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť základné princípy a kritériá, z ktorých treba vychádzať pri riešení kolízie práva na slobodu prejavu s právom na ochranu osobnosti. Ide najmä o tieto základné princípy a kritériá aplikované ESĽP: (1) kľúčová úloha médií, ktoré sú „strážnym psom“ demokracie a veľmi prísne posudzovanie každého zásahu do slobody prejavu médií (Castells v. Španielsko, rozsudok z 23.4.1992 č. 11798/85, Blasdet Tromso a Stensaat v. Nórsko, rozsudok z 20.5.1999 č. 21980/93), (2) zvýšená ochrana šíreniu informácií a myšlienok o veciach verejného záujmu (Thorgeir Thorgersion v. Island, rozsudok z 25.6.1992 č. 13778/88), (3) väčšia miera kritiky osôb verejne známych a verejne činných (Lingens v. Rakúsko, Castells v. Španielsko, Thorgeir Thorgersion v. Island, Thoma v. Luxembursko, rozsudok z 29.3.2001 č. 38432/97, Dalban v. Rumunsko, rozsudok z 28.9.1999 č. 28114/95), (4) rozlišovanie, či informácia je skutkovým tvrdením alebo hodnotiacim úsudkom a vysoká miera ochrany hodnotiacich úsudkov (Nilsen a Johnsen v. Nórsko, rozsudok z 25.11.1999 č. 23118/93, Feldek v. Slovensko, rozsudok z 12.7.2001 č. 29032/95.

48. Podľa Čl. 15 Civilného sporového poriadku(ďalej CSP) (1) Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. (2) Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.

49. Podľa § 191 ods.1 CSP Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

50. Súd žalobe týkajúcej sa požadovaného ospravedlnenia za nepravdivé skutkové tvrdenia: „Po voľbách zo straníckych peňazí ako prvé kúpil rodinný dom“ a „Svoje osobné blaho začal v tichosti zveľaďovať ako prvé. No nie za vlastné peniaze, ako väčšina poctivých Slovákov, ale za peniaze svojej strany, ktorá ich dostala od štátu v parlamentných voľbách“ vyhovel a žalovaného k ospravedlneniu tak ako je vo výrokovej časti I. rozsudku zaviazal.

51. Súd žalovanému v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka uložil povinnosť poskytnúť žalobcovi morálnu satisfakciu vo forme ospravedlnenia, keďže týmto neoprávaným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť žalobcu a jeho vážnosť v spoločnosti. Pokiaľ by bol skutkový dej opísaný objektívnym spôsobom, ktorý by umožnil čitateľovi článku si urobiť o veci vlastný úsudok, dané konanie by nepredstavovalo zásah do práv na ochranu osobnosti. Tvrdenia žalovaného uvedené v článku tak v jeho titulku ako i v prvom odstavci, však nie sú pravdivými informáciami a napriek tomu sú takto prezentované.

52. Pokiaľ ide o žalobu týkajúcu sa ospravedlnenia žalovaného za označenie žalobcu ako Vodcu slovenských neonacistov súd v tejto časti žalobu zamietol. Nároky v oblasti ochrany osobnosti, povinnosť preukázať existenciu zásahu, teda že k určitému konaniu, ktoré je zásahom do osobnosti, došlo, zaťažuje v konaní žalobcu. Žalobca v tomto konaní dostatočne nepreukázal, že práve tento článok, v ktorom ho žalovaný označil za vodcu slovenských neonacistov zasiahol do jeho osobnostných práv, teda, že v dôsledku tohto označenia došlo k zníženiu jeho vážnosti, cti a dôstojnosti v očiach verejnosti. Žalobca nepreukázal v akej miere a či vôbec došlo k zásahu do jeho osobnostnej sféry práve daným označením v článku „Vodca slovenských neonacistov I. Y.“, ktoré označenie tvorí len malý zlomok mediálnej aktivity iných médií, ktoré žalobcu ako predsedu politickej strany Y.-ĽSNS a túto stranu spájajú s označením, že ide o politickú stranu, ktorá je extrémistickou, s fašistickými tendenciami. V priebehu konania Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal návrh na rozpustenie politickej strany Y. - Ľudová strana Naše Slovensko , ktorej je žalobca predsedom. Dôvodom podania tohto návrhu boli podklady nasvedčujúce tomu, že táto strana je extrémistickou, s fašistickými tendenciami a že svojim programom a činnosťou porušuje Ústavu Slovenskej republiky, zákony a medzinárodné zmluvy a na túto skutočnosť poukázal žalovaný. Najvyšší súd Slovenskej republiky doteraz o žalobe nerozhodol.

53. Svedok I.. M. G. uviedol, že žalobca nikdy nebol neonacistom a ako tajomníkovi strany je mu známe, že pokiaľ by politická strana Y. - ĽSNS a jej predseda bol neonacistom, nikdy by ako politická strana zaregistrovaná nebola. Jeho vzťah k žalobcovi predmetný článok nezmenil a nezhoršil. Svedkyňa V.. J. Y. vo svojom čestnom vyhlásení uviedla, že napriek tomu, že v minulosti iné médiá hanili kvôli žalobcovi ich rodinu, tento článok sa jej najviac dotkol, pretože žalobca bol označený za vodcu neonacistov, ktorým

nie je a nikdy nebol. Svedok N. I. uviedol, že vie o tom, že po publikovaní článku zopár členov strany odišlo, pretože nechceli byť spájaní s neonacizmom. Z týchto svedeckých výpovedí súd nezistil, že zásah do osobnostných práv týmto označením privodil žalobcovi ujmu na jeho cti, dôstojnosti a vážnosti či už ako fyzickej osoby alebo politika v spoločnosti.

54. Súd po vykonanom dokazovaní a po dôkladnom zvážení všetkých rozhodujúcich skutočností, vychádzajúc z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, dospel k záveru, že žaloba nebola v druhej časti požadovaného ospravedlnenia za skutkové tvrdenie: „Vodca slovenských neonacistov I. Y. mal plno rečí o zbohatlíkoch v politike.“ podaná dôvodne. Súd je názoru, že v danom prípade zverejnením a označením žalobcu za „Vodcu slovenských neonacistov“ v predmetnom článku nedošlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa. Ak by aj žalobcovi vznikla ujma v súvislosti s označením žalobcu za vodcu slovenských neonacistov, ani v takomto prípade by žalobe nebolo možné vyhovieť, pretože v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi vzniknutou prípadnou ujmou a zverejnením napádaného článku a v ňom napádanom označení. V konaní nebolo preukázané, že napádaným označením žalobcu bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, bol narušený jeho pracovný aj súkromný život a boli splnené všetky predpoklady pre vznik nároku žalobcu na morálnu satisfakciu vo forme požadovaného ospravedlnenia vo výroku II. požadovaného petitu a prvej vety výroku I. petitu. Nakoľko žalobca žiadal o ospravedlnenie za použitie uvedeného označenia nielen v druhej časti ale i v prvej časti ospravedlnenia, súd zamietol žalobu čo do napádaného výroku tak v prvej časti ospravedlnenia , tak aj v druhej.

55. Uplatnené právo žalobcu na ochranu osobnosti nemohlo byť posúdené ako opodstatnené vzhľadom na skutočnosť, že žalobca bol spájaný v minulosti s extrémizmom a za neonacistu ho označili aj zahraničné médiá BBC a The Economist. Po publikovaní článku žalobca kandidoval v novembrových krajských voľbách v roku 2017 a kandidatúru na župana v oznámil 31. augusta 2017. Napriek tomu, ž nebol zvolený za predsedu Banskobystrického kraja, stal sa stal krajským poslancom, naďalej je politicky aktívnym a zastáva funkciu predsedu politickej strany.

56. Podľa § 252 CSP, každý platí výdavky, ktoré mu v konaní vzniknú.

57. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

58. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. V predmetnom spore mala každá zo strán čiastočný úspech, súd preto podľa § 255 ods. 2 CSP rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

**Poučenie:**

Podľa § 362 ods. 1 CSP proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia na tunajší súd, písomne, dvojmo.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1,2,3 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.